

ผลของการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรในการเรียนวิชาการงานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

อาจารย์จุฑารัตน์ สิริวิบูลย์ผล

ปีการศึกษา 2565

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรในการเรียนวิชาการงานอาชีพต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 32 คน ในภาคการเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ซึ่งใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) การประเมินพฤติกรรมก่อนและหลัง (One Group Pretest – Posttest Design) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาแบบสังเกตพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักเรียน โดยแบบสังเกตทำการวัดพฤติกรรมความตั้งใจในการเรียน และพฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่าจากนักเรียนจำนวน 32 คน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายก่อนได้รับแรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรเท่ากับ ..... และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ..... ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายหลังได้รับแรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรเท่ากับ ..... และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ..... และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายก่อนและหลังได้รับแรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกร พบว่าหลังได้รับแรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรนักเรียนมีคะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย สูงกว่าก่อนได้รับแรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีความสำคัญด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในประเทศ ตามที่ที่รัฐบาลได้ระบุหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552:6) ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยังมีความประสงค์ที่จะให้เยาวชนไทยมีความรู้ทันเทียบนานาชาติและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ไขปัญหาใช้เทคโนโลยีในการเข้าถึงข้อมูล และมีทักษะชีวิตสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างมีศักยภาพ

ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนวิชาการงานอาชีพซึ่งมีความจำเป็นต่อประกอบอาชีพในการดำรงชีวิตอนาคต จนให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ครูผู้สอนจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างให้เกิดทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการจัดการ ทั้งนี้การเสริมสร้างทักษะต่างๆ จึงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน ทำกิจกรรมตามความสนใจมีการจัดกิจกรรมแบบหลากหลาย เช่นในการเล่นเกม การเล่าเรื่องราวต่างๆ จากประสบการณ์จริง กิจกรรมงานบ้าน การเย็บผ้า การร้อยลูกปัด การฟังและร้องเพลง เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้สึกรักอิสระและมีแรงกระตุ้นรวมถึงสนใจในการเรียน (จรัสศรี พัวจินดาเนตร, 2560: 13 - 14) เพื่อให้ผู้เรียนมีความสนใจมีการปรับพฤติกรรม มีการเสริมแรงกระตุ้นชัดเจนให้สนใจในการเรียน นุชลี อุภักย์ (2559: 104) กล่าวสรุปว่า การจูงใจจะทำให้ผู้เรียนมีพลังและกระตือรือร้น มุ่งมั่นในการเรียน ในทางกลับกันถ้าผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการเรียนจะเฉื่อยชา เบื่อหน่ายไม่ชอบทำกิจกรรมและไม่อยากเรียน

ด้วยในสถานการณ์ปัจจุบันการเกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ได้มีมาตรการหยุดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสในทุกภาคส่วน การทำงานที่บ้าน เรียนที่บ้าน ทางโรงเรียนสาธิตฯ ได้มีการปรับการเรียนการสอนในชั้นเรียนถูกปรับในรูปแบบการเรียนออนไลน์ตลอดปีการศึกษา พฤติกรรมการเรียนให้นักเรียนอยู่กระเป๋ายินยั้นนั้นก็เริ่มเกิดปัญหา ความกระตือรือร้นที่จะเรียนในรายวิชาต่างๆ นักเรียนขาดความรับผิดชอบในการทำงาน ไม่มีความพยายามในการค้นคว้า จึงเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการสอนให้เกิดการเรียนรู้ตรงจุดประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ อัสรา เอ็บสุขศิริ (2559: 318) กล่าวว่า ผู้สอนนอกจากจะมีความรู้ในเนื้อหาวิชาแล้วจำเป็นต้องมีความรู้ด้านจิตวิทยา การเรียนรู้ที่สามารถสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ จูงใจให้ผู้เรียนสนใจบทเรียนรวมถึงปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นผู้สอนจึงหาแนวทางการแก้ปัญหาโดยใช้การวางเงื่อนไขของสกินเนอร์ (Skinner's Operant Conditioning Theory) มาใช้เป็นกรอบแนวคิดหลักการในการศึกษาพฤติกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ ของมนุษย์ที่เกิดขึ้น โดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า (Stimulus) และการตอบสนอง (Response) อันจะเชื่อมโยงการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม กระทำพฤติกรรมหนึ่งแล้วได้รับ การ เสริมแรง แนวโน้มที่จะกระทำ

พฤติกรรมนั้นบ่อยครั้งขึ้น แต่ถ้าพฤติกรรมนั้นไม่ได้รับการเสริมแรง พฤติกรรมนั้นจะมีความถี่ลดลงจนหายไป ดังนั้นการสร้างแรงจูงใจ เสริมแรงบวกในการเรียนวิชาการงานอาชีพด้วยเบี้ยอรรถกรของนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา การกระตุ้นให้เกิดการศึกษาค้นคว้า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การตั้งประเด็นแลกเปลี่ยน ข้อสงสัยต่าง ๆ ผ่านห้องเรียนโดยโต้ตอบ สนทนาในที่เรียนทันที ใช้เทคนิคการสอนเพื่อนช่วยเพื่อนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น ในการเรียนทำให้กระบวนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ดีแล้วได้รับ แรงเสริมจากครูผู้สอน นักเรียนมีแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมนั้นเพิ่มขึ้น นักเรียนจะเห็นความสำคัญของการได้รับรางวัลและคำชมเชย การสัญญาว่าจะให้รางวัลจึงเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนกระทำความดีได้มากกว่า การดู หรือการชูว่าจะลงโทษ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรในการเรียนวิชาการงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

พฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายสูงขึ้นหลังการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกร

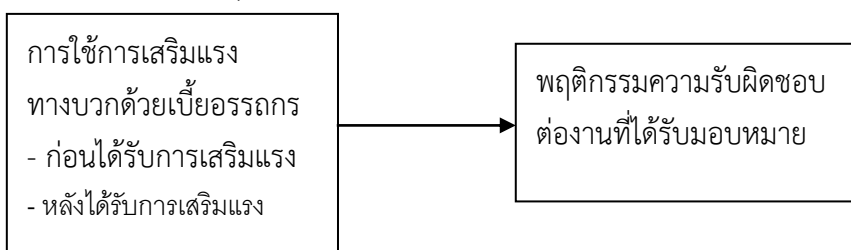
1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2564 จำนวน 96 คน

2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้ห้องเรียน 1 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 32 คน

1.5 ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ การใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกร
2. ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. พฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย การที่นักเรียนได้แสดงพฤติกรรมตั้งใจเรียนทำงานให้เสร็จในชั่วโมงเรียนหรือส่งงานตามกำหนด และมีพฤติกรรมการเรียนเข้าห้องเรียนออนไลน์ตรงเวลามีส่วนร่วมในเรียนหากเกิดข้อสงสัยมีการถามโต้ตอบกับครูผู้สอน

2. การเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกร (Token Reinforcement) เป็นวิธีการปรับพฤติกรรม โดยการใช้คะแนนจะใช้เป็นดาว เป็นตัวเสริมแรงทางบวกแก่ แสดงพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายหลังจากที่นักเรียน โดยมีเกณฑ์การเสริมแรงตามเงื่อนไขที่กำหนดและคะแนนนี้สามารถนำไปแลกเปลี่ยนสิ่งของได้

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ครูที่สนใจนำรูปแบบการใช้เบี้ยอรรถกรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา

2. เพื่อให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาการงานอาชีพและรายวิชาอื่น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางพื้นฐานในการศึกษาผลของการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรในการเรียนวิชาการงานอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาได้ศึกษา

ความหมายของเบี้ยอรรถกร (Token Economy)

เบี้ยอรรถกร (Token Economy) เป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่มีลักษณะหรือรูปแบบหลายอย่างอาจอยู่ในรูปของคะแนน เบี้ย ดาว คุปอง แสตมป์ เป็นต้น ซึ่งนักเรียนได้รับสามารถนำไปแลกเปลี่ยนได้ตามความต้องการของแต่ละบุคคลภายใต้อำนาจการแลกเปลี่ยนของแต่ละชนิด มอริส (Moris. 1976) ได้เสนอว่าลักษณะของเบี้ย (Token) ที่จะใช้เป็นสิ่งเสริมแรงในโปรแกรมการปรับพฤติกรรมควรมีลักษณะมองเห็นได้จับต้องได้และนับได้ เก็บไว้ได้โดยไม่เสื่อมคุณภาพและนำไปแลกเปลี่ยนสิ่งที่ต้องการได้ ไม่สามารถได้รับจากแหล่งอื่นนอกจากครูผู้สอน

Kazdin, Alan E. (1977: 44 - 45) กล่าวว่า การเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรควรนำไปปรับใช้ในห้องเรียนเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน อาจสรุปได้ว่า การเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรจึงจำเป็นต่อการจัดกิจกรรมโดยสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่น่าสนใจและตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยเฉพาะรายวิชาการงานอาชีพที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะจากการฝึกปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชั้นเรียนเป็นรายบุคคล

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรในการเรียนวิชาการงานอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการรายงาน
4. วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล มีลำดับขั้นตอน

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มเป้าหมาย

3.1.1 ประชากร นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 96 คน ที่ได้เคยจัดการเรียนและไม่เคยจัดการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรในการเรียนวิชาการงานอาชีพ

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 1 จำนวน 32 คน โดยวิธีการเลือกอย่างเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3.2.1 แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ในการเรียนวิชาการงานอาชีพ

แบบบันทึกการสังเกตและประเมินผลพฤติกรรมรายบุคคล

เรื่อง อาหารในวังสวนสุนันทา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/...

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	พฤติกรรม / ระดับคะแนน																	
		ความสนใจในการเรียน			การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			การตอบคำถาม			การยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น			ทำงานที่ได้รับมอบหมาย			รวม		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1			
1																			
2																			
3																			
4																			
5																			
6																			
7																			
8																			
9																			
10																			

เกณฑ์การให้คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับ ดี
 ระดับ 2 หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับ ปานกลาง
 1 หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับ ปรับปรุง
 เกณฑ์การผ่าน ร้อยละ 70

เกณฑ์การประเมิน คะแนนเต็ม 15 คะแนน

คะแนน 13 - 15 หมายถึง ดี
 คะแนน 9 - 12 หมายถึง ปานกลาง ระดับ
 คะแนน 5 - 8 หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนน

ความสนใจในการเรียน

คะแนน	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3	มีความตั้งใจในการเรียนรู้ทุกครั้ง
2	มีความตั้งใจที่จะเรียนรู้เป็นส่วนใหญ่
1	มีความตั้งใจที่จะเรียนรู้เป็นบางครั้ง

การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

คะแนน	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3	แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลมีความรอบคอบในการตัดสินใจทุกครั้ง
2	แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและมีความรอบคอบในการตัดสินใจเป็นส่วนใหญ่
1	แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและมีความรอบคอบในการตัดสินใจเป็นบางครั้ง

การตอบคำถาม

คะแนน	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3	เมื่อเกิดปัญหาหรือไม่เข้าใจบทเรียนทุกครั้งมักซักถามและมีความพยายามในการค้นหาคำตอบอยู่เสมอ
2	เมื่อเกิดปัญหาหรือไม่เข้าใจบทเรียนมักซักถามและมีความพยายามในการค้นหาคำตอบเป็นบางครั้ง
1	เมื่อเกิดปัญหาหรือไม่เข้าใจบทเรียนไม่ชอบซักถามและไม่มีความพยายามในการค้นหาคำตอบ

การยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น

คะแนน	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3	ยอมรับฟังความคิดเห็นที่ดีและมีเหตุผลของผู้อื่นทุกครั้งไม่ยึดความคิดเห็นของตนเองแต่ฝ่ายเดียว
2	ยอมรับฟังความคิดเห็นที่ดีและมีเหตุผลของผู้อื่นบ้างแต่บางครั้งจะยึดความคิดเห็นของตน
1	ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มักยึดความคิดเห็นของตนเองแต่ฝ่ายเดียว

ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย

คะแนน	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3	เข้าห้องเรียนและส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลาด้วยตนเองทุกครั้ง
2	เข้าห้องเรียนและส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลาเมื่อทวงถาม
1	เข้าห้องเรียนและส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลาเป็นบางครั้ง

แบบบันทึกผลการวัดทักษะการทำงานเป็นรายบุคคล

เลขที่	ชื่อ - สกุล นักเรียน	คะแนนแบบทดสอบ	
		ก่อนเรียน	หลังเรียน
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

เกณฑ์การประเมิน คะแนนเต็ม 10 คะแนน

คะแนน 7 - 10 หมายถึง ดี

คะแนน 4 - 6 หมายถึง ปานกลาง

คะแนน 1 - 3 หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ร้อยละ 70

3.4 วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล มีลำดับขั้นตอนแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบสังเกตพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักเรียน ดังนี้การจัดวาง เก็บเสื้อผ้า รองเท้า - การเก็บหนังสือและอุปกรณ์การเรียน การช่วยครอบครัวเตรียม ประกอบอาหาร- การล้างจาน- การล้างผัก ผลไม้ - อาหารในวังสวนสุนันทา- เครื่องมืองานประดิษฐ์ - การประดิษฐ์ของเล่น

1. ผู้วิจัยปฐมนิเทศนักเรียน ให้นักเรียนทราบถึงวัตถุประสงค์ รายละเอียด ขั้นตอนของการเรียนวิชาการงานอาชีพตลอดปีการศึกษา 2564 ด้วย เนื้อหาหลักสูตร มาตรฐาน/ตัวชี้วัดสอนแบบออนไลน์ (Online)
2. ผู้วิจัยทำการสอน โดยจัดกิจกรรมการเรียนในชั้นเรียนออนไลน์ (Online) ตามแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาการงานอาชีพ

3. ระหว่างดำเนินวิจัย ผู้วิจัยทำการประเมินการสังเกตพฤติกรรมการเรียนออนไลน์ของนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยจะบันทึกลงในแบบสังเกตที่สร้างขึ้น

4. การกำหนดส่งงาน เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมตั้งใจเรียน พฤติกรรมพฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 1 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยทำการบันทึกผลของพฤติกรรมทั้ง โดยเริ่มตั้งแต่เริ่มต้นทำการสอนกระทั่งสอนเสร็จ

1. พฤติกรรมตั้งใจเรียนที่ผู้วิจัยใช้วิธีการบันทึกพฤติกรรมในช่วงที่ครูมอบหมายงานให้ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่านักเรียนแสดงพฤติกรรมตั้งใจเรียนตามลักษณะที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจะบันทึกตามที่ได้ออกแบบเกณฑ์การให้คะแนนและ เกณฑ์การประเมิน ไว้

2. จำนวนคะแนนร้อยละของพฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนด คะแนนร้อยละของพฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนด พฤติกรรมย่อย(พฤติกรรมความตั้งใจในการเรียน พฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามเกณฑ์การให้คะแนนและ เกณฑ์การประเมิน ไว้ก็จะได้คะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายที่ได้รับมอบหมายในแต่ละครั้งของการสังเกต

5. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติ เพื่อนำเสนอในงานวิจัย ต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1 สถิติพื้นฐาน

การหาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนน

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนน

N = จำนวนผู้เข้าเรียน

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD.

$$S.D. = \frac{\sum (X - \bar{X})}{N}$$

S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum (X - \bar{X})$ = ผลรวมของคะแนนลบด้วยคะแนนเฉลี่ย

N = จำนวนผู้เรียน

สถิติทดสอบค่าที แบบ One sample (เปรียบเทียบผลการเรียนรู้กับเกณฑ์ที่กำหนด)

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนภายในกลุ่มเดียวกัน โดยใช้สูตร t มีชื่อเฉพาะว่า t -test for dependent Samples (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2549, หน้า 87)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}; \quad df = n-1$$

เมื่อ t แทน ทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน

D แทน ความแตกต่างของคะแนน

N แทน จำนวนนักเรียน

$\sum D$ แทน ผลรวมทั้งหมดของผลต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคลระว่าง

คะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

$\sum D^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของผลต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคลระหว่าง

คะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาผลการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรในการเรียนวิชาการงานอาชีพของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรในการเรียนวิชาการงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เครื่องมือในการวัดทักษะประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาโดยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2516) ด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement test) โดยกำหนดความมุ่งหมาย ออกแบบสร้างแบบทดสอบ การเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรในการเรียนวิชาการงานอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 ได้ผลดังนี้

การวิเคราะห์เครื่องมือทักษะประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้การเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรในการเรียนวิชาการงานอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

จำนวนนักเรียน	ประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E1)	ประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E2)
32	79.06	91.21

จากตาราง พบว่า ประสิทธิภาพจากการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้การเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรในการเรียนวิชาการงานอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประสิทธิภาพตามเกณฑ์เท่ากับ 79.06/91.21

ตอนที่ 2 การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติ ดัชนีประสิทธิภาพ (Effectiveness Index:E.I.) ตามแนวคิดของ Hofland การทำแบบทดสอบก่อน และหลังการเสริมแรงด้วยเป็ยอรรถกรในการเรียนวิชาการงานอาชีพ เพื่อการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	S.D. _D	t	Sig.(1-tailed)
ก่อนเรียน	3.78	0.97	5.44	1.29	23.78	*
หลังเรียน	9.22	0.91				

จากตาราง พบว่า การทำแบบทดสอบก่อน และหลังการเสริมแรงด้วยเป็ยอรรถกรในการเรียนวิชาการงานอาชีพ เพื่อการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.78 คะแนน และ 9.22 คะแนน ตามลำดับและเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อการศึกษาผลการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรในการเรียนวิชาการงานอาชีพ ของเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ซึ่งสามารถสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรในการเรียนวิชาการงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

5.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากประชากรทั้งหมด นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทากำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวนนักเรียน 96 คน ได้ทำการวิจัยเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 1 รวมทั้งสิ้น 32 คน
2. ระยะเวลาที่ใช้ศึกษาการวิจัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ใช้ระยะเวลา 12 สัปดาห์
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบสังเกตพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อ งานที่ได้รับมอบหมายของนักเรียนโดยแบบสังเกตฉบับนี้จะทำการวัดพฤติกรรมความตั้งใจในการเรียน และ พฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนดการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาผลของการใช้แรงเสริม ทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักเรียน

5.3 สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้เพื่อศึกษาผลของการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรในการเรียนวิชาการงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน

5.4 เนื้อหาวิชาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล มีลำดับขั้นตอนแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบสังเกต พฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักเรียน ดังนี้การจัดวาง เก็บ เสื้อผ้า รองเท้า - การเก็บ

หนังสือและอุปกรณ์การเรียน การช่วยครอบครัวเตรียม ประกอบอาหาร- การล้างจาน- การล้างผัก ผลไม้ - อาหารในวังสวนสุนันทา- เครื่องมืองานประดิษฐ์ – การประดิษฐ์ของเล่น

5.5 ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนดังนี้

1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรที่นำมาใช้โดยพิจารณาผลในระหว่างดำเนินการ และเมื่อผลสิ้นสุดดำเนินการโดยได้ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่สูงกว่าเกณฑ์ ($E_1/E_2 = 80/80$) เมื่อ 80 ตัวแรกเป็น ประสิทธิภาพของกระบวนการ E_1 และ 80 ตัวหลังเป็นประสิทธิภาพของผลโดยรวม E_2

2. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน (Pest-test / Post-test)

5.6 อภิปรายผลการวิจัย

หลังได้รับแรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรนักเรียนมีคะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย สูงกว่าก่อนได้รับแรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เพื่อศึกษาผลของการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรในการเรียนวิชาการงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้การเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรในการเรียนวิชาการงานอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ประสิทธิภาพตามเกณฑ์เท่ากับ 79.06/91.21 ตามเกณฑ์ที่ได้วางแผน สุวิทย์ เกตุรา (2533) ได้ศึกษาผลการเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรต่อพฤติกรรมการทำแบบฝึกหัดวิชา คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกร จะมีความเร็วและความถูกต้องในการทำแบบฝึกหัดสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการเสริมแรงทางบวก นอกจากนี้ โสภิตา ลิ้มวัฒนาพันธ์ (2538) ได้ทำการเปรียบเทียบผลของการปรับพฤติกรรมโดยใช้การควบคุมตนเองกับการเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อการเพิ่มและการคงอยู่ของพฤติกรรมความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายของ นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ ชั้นปีที่ 1 พบว่านักศึกษากลุ่มที่ใช้เทคนิคการควบคุมตนเองและนักศึกษากลุ่มที่ได้รับการเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรมีพฤติกรรมความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายในระยะทดลอง และระยะติดตามผลสูงกว่าระยะเสถียร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนในแต่ละรายวิชาสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับพฤติกรรมของนักเรียนในห้องเรียนของตนเองทั้งการเรียนในห้องเรียนและการเรียนออนไลน์ หรือใช้งานในการสอนกับนักเรียนที่มีพฤติกรรมความตั้งใจทำงาน ทำงานเสร็จและส่งงานตามกำหนดเวลา เพื่อให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

2. ครูผู้สอนหรือครูประจำชั้นสามารถนำผลจากการวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้ในการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนในเรื่องอื่นที่นอกเหนือจากความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3. ผู้ปกครองหรือผู้ที่สนใจสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้สำหรับปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กในความดูแลของตนเองได้